



Svenska ESF-Rådet

2006-01-13

Dnr 2005-00427

Regeringen  
Näringsdepartementet  
103 33 STOCKHOLM

## **Svenska ESF-rådets remissvar på betänkandet ”Stärkt konkurrenskraft och sysselsättning i en ny geografi” SOU 2005:93**

Svenska ESF-rådet har i uppdrag att lämna remissvar på rubricerade betänkande. Svenska ESF-rådet är förvaltningsmyndighet för socialfondsprogrammen Mål 3 och Equal under programperioden 2000-2006.

Svenska ESF-rådets synpunkter på betänkandet kan sammanfattas enligt följande:

- Utredaren har haft i uppdrag och har lämnat ett förslag till genomförandeorganisation utan att utformningen av kommande program är klart till innehåll och budget.
- Svenska ESF-rådet anser att utredaren inte i tillräcklig omfattning har analyserat konsekvenserna för avslut av innevarande program vid en eventuell övergång till annan organisation.
- Tidsaspekten, dvs den korta tid som återstår till start av nytt program, måste beaktas.
- Uppbyggnaden av strukturfondsverksamheten i andra myndigheter eller i helt nya myndigheter inför varje programperiod är resurskrävande och riskerar utveckling och genomförande av de enskilda strukturfondsprogrammen, vilket måste undvikas.
- För att säkerställa målen för socialfonden respektive regionalfonden föreslår ESF-rådet att regeringen behåller möjligheten till en mer direkt styrning av respektive fond och myndighet.
- Svenska ESF-rådet noterar att utredarens förslag till regional och nationell utformning av en ny myndighet utgår till relativt stor del från den struktur som Svenska ESF-rådets organisation fått under nuvarande programperiod.
- Svenska ESF-rådet är ett relevant alternativ som förvaltningsmyndighet även under nästa programperiod.
- Socialfondsmedel kan bli ännu mer betydelsefulla i det regionala tillväxtarbetet genom stöd till större projekt som utgör delar i det regionala tillväxtprogrammet.
- Svenska ESF-Rådet anser att ett formellt informationsansvar och en rådgivningsfunktion bör finnas inom förvaltningsmyndigheten.
- Svenska ESF-rådet har också detaljerade synpunkter på analysen och förslagen i utredningen.

Svenska ESF-rådet har i skrivelse ”Redogörelse över ställningstaganden och behov av åtgärder inför avslut av socialfondsprogrammen Mål 3 och Equal –

Dnr 2005-00501” - till regeringen den 12 december 2005 redogjort för vilka åtgärder och ställningstaganden som behövs inför avslutet av innevarande programperiod. Skrivelsen bifogas i bilaga 1.

### ***Tidsaspekten måste beaktas***

Den på EU-nivå beslutade regeln N+2 regeln (*finansplanernas årliga budget ska upparbetas, utbetalas och redovisas samt rekvireras från EU Kommissionen inom 36 månader*) medför att en ny myndighet i princip måste kunna informera om, ta emot, bereda och fatta beslut om nya ansökningar från första dagen, d v s den 1 januari 2007. Detta ställer stora krav på en fungerande infrastruktur i form av regelverk, personal, lokaler och IT-system.

Vad gäller regelverket föreslår Kommissionen att bestämmelserna på EU nivå förenklas genom att fler frågor kan regleras på nationell nivå. Revidering av nationella bestämmelser måste därför inte bara anpassas till nya bestämmelser utan kan även behöva kompletteras. Tidsaspekten måste således beaktas även för antagning av förordningar på såväl EU nivå som nationell nivå och därav följande myndighetsföreskrifter och upphandling av IT-system. En nyetablerad myndighet med annan organisationsstruktur och lokalisering får uppenbara svårigheter att klara en uppbyggnad fram till den 1 januari 2007.

Vid övergången från föregående programperiod till innevarande programperiod gjordes en förändring av huvudmannskapet för förvaltningsmyndigheten för socialfonden. Svenska ESF-rådet etablerades och övertog verksamhet från Svenska EU-programkontoret och arbetsmarknadsverket. Regeringen tillsatte en organisationskommitté i november 1999. Den nya myndigheten - Svenska ESF-rådet, som inledningsvis var en del i arbetsmarknadsverket startade i januari 2000. Arbetsmarknadsverkets infrastruktur kunde användas och den utbetalande myndigheten var kvar i AMV. Trots detta var det en alltför kort period för att på ett tillfredsställande sätt klara personalövergångar och kvaliteten i programverksamheten.

Starten av Mål 3-programmet försenades på grund av att regeringen och samverkansaktörerna inte kunde nå en samsyn i organisationsfrågan. Den 1 januari 2001 lyftes därför Svenska ESF-rådet ut från AMV och blev en egen myndighet under Näringsdepartementet. Även om alla var överens om denna förändring så blev det ett omfattande administrativt uppbyggnadsarbete som tog tid från programgenomförandet. En effekt av denna tidsmässiga förskjutning har lett till att det i dag ännu inte är säkerställt att Sverige klarar att ta hem hela finansplanen för respektive program inom ramen för utsatt tid.

Svenska ESF-rådet förändrade under 2002-2003 ledningsstrukturen inom myndigheten i syfte att utveckla kvaliteten i den finansiella styrningen och kontrollen i ett ambitiöst och visionärt Mål 3 program. Förändringsarbetet utgick från regeringens instruktion för ESF-rådet. Detta arbete ledde inledningsvis dock till en omfattande förtroendekris mellan myndigheten och vissa samverkansaktörer. Förändringsarbetet blev resurskrävande, men resulterade i att den finansiella kontrollen och styrningen har kunnat säkerställas.

ESF-rådets instruktion styr myndighetens organisation till att det ska finnas regionala enheter i berörda län. Denna styrning medför att ESF-rådets regionala enheter utifrån tillgängliga förvaltningsresurser blir sårbara. Av detta skäl delades myndighetens 20 regionala enheter in i sex förvaltningsområden i samband med det ovan refererade förändringsarbetet. Regeringens beslut om revidering av Svenska ESF-rådets myndighetsinstruktion den 1 april 2005 medförde också att ESF-rådet fick en mer effektiv beslutsstruktur. Ingen förändring av instruktionen skedde dock i den del som rör de regionala enheterna.

ESF-rådet kan nu notera att utredarens förslag till regional och nationell utformning av en ny myndighet utgår till relativt stor del från den struktur som ESF-rådets organisation fått under programperioden. Detta bekräftar också att ESF-rådets förändringsarbete har fått acceptans både internt och externt, eftersom utredaren i sitt arbete varit mån om att förankra sina förslag och därför mött ett stort antal av de personer som är involverade i Mål 3-programmet.

Uppbyggnaden av strukturfondsverksamheten i andra myndigheter eller helt nya myndigheter inför varje programperiod är resurskrävande och riskerar utvecklingen och genomförandet av de enskilda strukturfondsprogrammen. Den organisatoriska utformningen av strukturfondsverksamheten måste utgå från såväl EU:s förordningar som svenska förordningar. För att få genomslag av politiska intentioner måste utformningen av de samlade programdokumenten utgå från de formella ramverken och balanseras mot vilka förvaltningsresurser som finns tillgängliga för verksamheten.

### ***Svenska ESF-rådet ett alternativ till utredarens förslag***

ESF-rådet bedömer att det finns förenklings- och rationaliseringspotentialer i strukturfondsadministrationen.

Socialfonden är en del av strukturfonderna. Fonden är starkt knuten till Lissabonprocessen och riktlinjerna för sysselsättning. Erfarenhetsutbytet mellan medlemsländerna i socialfondsarbetet är omfattande och stimulerar respektive medlemsland till olika utvecklingsprocesser. För att säkerställa de politiska målen för socialfonden respektive regionalfonden bör således regeringen – enligt ESF-rådets uppfattning - behålla möjligheten till en mer direkt styrning av respektive fond och myndighet. Syften och mål för respektive fond borde därmed få ett bättre genomslag i politiken även på regional och lokal nivå. För att även fortsättningsvis få kraftfullt genomslag av sysselsättningsstrategin och ett livslångt lärande anser ESF-rådet att regeringen bör överväga ett alternativ där socialfondsprogrammet förvaltas av en särskild myndighet. I dessa överväganden bör också beaktas hur den svenska medfinansieringen av socialfonden ska utformas framöver.

Indelningen i en förvaltande myndighet och en utbetalande myndighet för socialfondens Mål 3 och Equal under innevarande program har visat sig leda till omfattande dubbelarbete i form av kontrollfunktioner hos båda myndigheterna. För att få en mera rationell administration av verksamheten under nästa programperiod borde lämpligen uppgifter i samband med förvaltning, attestering, utbetalning och kontroll placeras inom förvaltningsmyndigheten till den del och under de förutsättningar som EU:s bestämmelser medger.

För att säkerställa den tekniska infrastrukturen och tillvaratagande av kompetens för avslut av nuvarande program och för start av nytt socialfondsprogram kan ett alternativ vara att nuvarande utbetalande myndighet för socialfondens Mål 3 och Equal under en övergångsperiod utses att svara för utbetalningar gentemot stödmottagarna.

ESF-rådet är ett relevant alternativ som förvaltningsmyndighet för socialfonden även under nästa programperiod. Myndighetsinstruktionen bör dock utformas så att myndigheten ges utrymme för att utveckla sin egen organisation i större omfattning än i starten av innevarande programperiod. Myndighetens resurser bör också anpassas till de politiska ambitionerna i programmet och till säkerställande av resurser för att kunna verkställa de krav som följer av EU-förordningar och svenska förordningar. Ett samlat programdokument bör utformas så att de enskilda projekten kan bli färre och projektägarna kan få hjälp att skola in sina

projektadministratörer. Därmed skulle den finansiella kontrollen och styrningen kunna säkerställas och effektiviseras.

Utformningen och inriktningen av det samlade programdokumentet för socialfonden bör kunna inriktas på ett sätt som gör att socialfonden bli mer betydelsefull i det regionala tillväxtarbetet. Detta skulle kunna ske genom att t ex:

- Regionala aktörer/lokala aktörer t ex länsstyrelse, länsarbetsnämnd, regionförbund, kommuner men även intresseorganisationer/arbetsmarknadens organisationer ges möjlighet att ansöka om större projekt för kompetensutveckling dvs projekt som innehåller insatser för både anställda och arbetslösa.
- Den regionala/lokala aktören utformar projekt som består av flera delar och som blir en del i det regionala tillväxtarbetet.
- Den regionala/lokala aktören upphandlar regionala/lokala utbildningsanordnare t ex från universitetens och högskolornas uppdragsutbildning, regionala bildningsförbund, kommunalförbund eller andra organ. Enskilda arbetstagare och arbetslösa personer anvisas till projekten. Stödet går således inte till företagen direkt utan indirekt genom att enskilda arbetstagare och arbetslösa får stöd till kompetensutveckling.

Antalet socialfondsprojekt skulle på detta sätt kunna reduceras till ett par tusen. Modellen kan anpassas till den nu aktuella kartan för Sveriges regionindelning och ansvarsfördelning mellan olika offentliga förvaltningar, men kan förändras under programperioden om regering och riksdag beslutar att förändra denna karta.

Genom att ge Svenska ESF-rådet fortsatt uppdrag tillvaratas medarbetarnas och myndighetens nationella och regionala kompetens och erfarenheter från strukturfondsverksamheten dels i den kommande programperioden, dels i avslutsarbetet av innevarande programperiod. En särskild myndighet för socialfonden säkerställer även att den europeiska sysselsättningsstrategin får ett större genomslag i den nationella politiken.

### **Synpunkter på analysen och förslagen i utredningen**

\* Utredningsförslaget har tyngdpunkten i regionalpolitiken. I överbäganden om den framtida organisationen behövs en mer ingående analys om sambanden mellan arbetsmarknadspolitiken, arbetslivspolitiken och regionalpolitiken.

\* Utredaren utgår från att regeringen i nuvarande Mål 3 och Equal har anvisat hela den svenska offentliga medfinansieringen till förvaltningsmyndigheten/ESF-rådet. Förvaltningsmyndigheten disponerar den svenska offentliga medfinansieringen endast i insatsområdena 1 och 4 i Mål 3. Övrig offentlig svensk medfinansiering är till stor del kopplad till AMV dvs den utbetalande myndigheten. Under programperioden har emellertid försäkringskassan och kommunerna blivit viktiga medfinansieringsaktörer både i Mål 3 och Equal.

I en eventuell ny myndighet måste medfinansieringens utformning beaktas. I nuvarande socialfondsprogram är den offentliga medfinansieringen i arbetsmarknadsprojekt i huvudsak individbaserad. De svenska aktörernas beslutsmandat om medfinansiering på individnivå är kopplad till att respektive medfinansiärs organisationsstruktur - t ex länsarbetsnämnderna - står som medfinansiär. Om nuvarande medfinansieringskonstruktion kvarstår och utredarens förslag om nio givna storregionala enheter genomförs skulle strukturerna mellan förvaltningsmyndigheten och medfinansieringsaktörerna halta.

\* Utredaren föreslår att det i varje län ska finnas en informationsfunktion för strukturfonderna. Det är angeläget med en regional närhet i socialfondsarbetet. Men enligt förslaget skulle informationsfunktionen inte tillhöra den föreslagna förvaltningsmyndigheten. ESF-rådet anser att det formella informationsansvaret och rådgivningsfunktionen bör finnas inom förvaltningsmyndigheten. ESF-rådet ser en risk i om informationsansvaret fullt ut ligger utanför myndigheten. Det kan medföra en otydlighet i informationen till tredje person och därmed försvårande av genomförandet av programmet.

\* Utredaren har inga skrivelser beträffande Equalprogrammet, varken när det gäller avslutning av Equal 2007-2009 eller skrivelser om transnationella program i en framtid. Erfarenheter från Equalprogrammet kommer att byggas in i det nya socialfondsprogrammet. ESF-rådet bedömer det därför angeläget att ta till vara erfarenheter från nuvarande Equalarbete.

\* Utredaren har inte i tillräcklig utsträckning analyserat resursbehoven och funktionerna på ett huvudkontor. Resursbehoven styrs dels av EU:s förordningar och av svenska förordningar dels utifrån strukturfondsprogrammets utformning och den svenska medfinansieringen.

### ***Lokaliseringen av en eventuell ny myndighet***

Utredaren anför att huvudkontoret för en eventuell ny myndighet kan ligga utanför Stockholm.

Om regeringen överväger en lokalisering av hela huvudkontoret utanför Stockholm måste regeringen beakta att personalrörligheten inom ESF-rådet ökar och förutsättningarna att fullfölja avslutet för innevarande programperiod reduceras. Samtidigt minskar förutsättningarna på kompetensförluster för en snabb uppbyggnad av en ny myndighet utanför Stockholm. Därmed finns en risk för att Sverige inte klarar n+2 första verksamhetsåret i nästa programperiod..

En lokalisering utanför Stockholm reducerar även samverkansaktiviteter mellan myndigheten och företrädare för nationella myndigheter och organisationer. Samverkan sker inte enbart i form av formella ÖK-möten utan löpande i olika arbetsgrupper och workshops med företrädare för arbetsmarknadens organisationer, myndigheter och andra organisationer som är Stockholmsbaserade.

Förutsättningarna för huvudkontorets medarbetare att fullgöra endagsuppdrag ute i Europa – inte minst på EU Kommissionen i Bryssel – reduceras. Det sker ett antal endagsuppdrag med resa och möten under en och samma dag.

Utredaren anför att den nya myndighetens it-funktion och informationsfunktion bör finnas kvar i Falun. ESF-rådet har även byggt upp en ekonomifunktion och ett regionkontor i Falun. ESF-rådet sysselsätter 14 personer i Falun. AMS utbetalningsfunktion sysselsätter ytterligare fem medarbetare. ESF-rådets etablering i Falun tillkom efter regeringens uppdrag till myndigheten år 2000 att redovisa vilka funktioner myndigheten kunde lokalisera till Falun. Falu kommun hade blivit utlovad arbetstillfällen i samband med försvarsomställningarna åren 1999/2000.

ESF-rådets huvudkontor i Stockholm/Liljeholmen innehåller både huvudkontorsfunktioner och personal för förvaltningsmyndighetens hela Equalfunktion. Detta framgår inte av

utredningen. Den fördelning - som finns innevarande programperiod - av huvudkontorets olika verksamheter mellan Stockholm/Liljeholmen och Falun har fungerat.

I Gävleborgs län har ESF-rådet en arbetsenhet i Söderhamn. Denna enhet byggdes också upp i samband med försvarsomställningar i Söderhamn. Svenska EU-programkontoret i Mål 4 programmet byggde upp denna enhet i slutet av 90-talet.

Utredaren anför att ESF-rådet har ett "huvudkontor" i varje förvaltningsområde. Detta stämmer ej. Chefen för respektive förvaltningsområde inom ESF-rådet har en lokalisering till ett av kontoren i förvaltningsområdet. Respektive regionkontor inom varje förvaltningskontor har samma status i enlighet med regeringens instruktion för ESF-rådet.

### ***Samverkan i partnerskap***

Utöver Mål 3 och partnerskap för de regionala tillväxtprogrammen finns även en samverkan i form av de regionala kompetensråden. Det regionala utvecklingsarbetet kan stärkas genom samordning av arbetet i de olika regionala partnerskapen. I en sådan samordning finns rationaliseringsvinster för alla samverkansaktörer.

Partnerskapens roll i relation till den formella myndighetsutövningen måste dock tydliggöras från regeringen. Mål 3 partnerskapen har i allmänhet konstituerat sig själva under förra programperioden. Utifrån otydliga skrivningar i programdokumentet för Mål 3 har många aktörer i partnerskapen haft förväntningarna som inte har varit realistiska utifrån gällande bestämmelser.

I utformningen av det framtida socialfondsprogrammet finns skäl att överväga den formella beslutsordningen för större regionala socialfondsinsatser. Det kan som utredaren anför finnas motiv för att skapa former för ett politiskt inflytande över hur fonden används regionalt.

Erfarenheter från utvecklingspartnerskapen i Equalprogrammet bör beaktas i de framtida socialfondsprogrammet.

I detta ärende har samverkan skett med Svenska ESF-rådets personalorganisationer ST-ESF och SACO-ESF.

Anne-Marie Qvarfort  
Generaldirektör



Svenska ESF-Rådet

2006-01-27

Sid 7(8)

Regeringen  
Näringsdepartementet  
103 33 STOCKHOLM

### **Redogörelse över ställningstaganden och behov av åtgärder inför avslut av socialfondsprogrammen Mål 3 och Equal**

Regeringens utredare Lars Högdahl har presenterat ett förslag till genomförandeorganisation för sammanhållningspolitiken åren 2007-2013 i betänkandet "Stärkt konkurrenskraft och sysselsättning i en ny geografi – en samlad förvaltning med politisk styrning, SOU 2005:93". Utredaren föreslår en ny myndighet och att Svenska ESF-rådet läggs ned. Myndighetens ansvar och arbetsuppgifter övergår till den nya föreslagna myndigheten. Utredarens förslag saknar tydlighet huruvida förslaget innebär rätt för myndighetens personal till verksamhetsövergång till en ny myndighet.

Föreliggande skrivelser är en redogörelse och en kartläggning av vilka åtgärder och ställningstaganden som behövs inför avslutet av de nuvarande socialfondsprogrammen Mål 3 och Equal. Utifrån utredarens förslag om en ny myndighet ser Svenska ESF-rådet det som nödvändigt att redan i detta skede uppmärksamma regeringen på ställningstaganden och åtgärder som omfattar tidpunkter år 2007 och senare. Vissa ställningstaganden måste göras redan i ESF-rådets budgetarbete inför 2006. Dessa ställningstaganden kan få effekter för vilka uppdrag som läggs på en eventuell ny myndighet och vilka åtgärder som denna myndighet måste ha beredskap för.

Vid en övergång av verksamheten är det angeläget att tydliggöra att det finns en risk för att effektiviteten minskar och kostnaderna ökar under en övergångsperiod. Hur lång denna period blir är till stor del beroende av när ett förändringsarbete startar. Uppbyggnaden av Svenska ESF-rådet tog lång tid i relation till den tidsfaktor (n+2) som styr genomförandet och upparbetandet av finansplanerna i strukturfonderna. Kvaliteten i den finansiella styrningen och kontrollen har krävt omfattande resurser både avseende kompetensutveckling av personalen och i uppbyggnaden av ett ledningssystem. Detta måste beaktas vid överväganden om en ändring av genomförandeorganisationen.

Mer omfattande förändringar av genomförandeorganisationen kan leda till att erfarenheter som finns idag inte kan tas till vara och att Sverige inte klara att arbeta upp finansplanerna i enlighet med förutsättningarna n+2.

ESF-rådet återkommer med synpunkter och erfarenheter av socialfondsarbetet i samband med myndighetens remissvar gällande betänkandet "Stärkt konkurrenskraft och sysselsättning i en ny geografi – en samlad förvaltning med politisk styrning". Remissvaret skall lämnas till

regeringen senast den 15 januari 2006. ESF-rådet vill dock redan i denna skrivelse framhålla att i betänkandet är analysen inte tillräcklig av konsekvenserna av en eventuell förändring av genomförandeorganisationen.

### **Programverksamhet 2006 – 2008**

Vid ingången av år 2006 återstår ett år av innevarande programperiod under vilket ESF-rådet kan besluta om stöd till Mål 3-projekt och Equal verksamhet. Projektverksamheten kommer att kunna fortgå under en längre tid. Ägare till Mål 3-projekt kan ha stödberättigande kostnader t o m 31 dec 2007. Samma datum gäller för stödberättigande kostnader inom Equals utvecklingspartnerskap. Stödberättigande kostnader kan finnas ytterligare en period under 2008 för Equals spridnings- och påverkansarbete samt de nationella temagrupperna inom Equal.

ESF-rådet har uppdraget att upparbeta finansplanerna under innevarande programperiod. I myndighetens verksamhetsplanering för 2006 är detta en huvudprioritering. *Finansplanen ska vara in-tecknad vid utgången av 2006 för respektive program.*

### **Mål 3 och Equal – ett omfattande beting**

Det beting som ESF-rådets programarbete står inför år 2006 är omfattande. Regeringen kommer inom kort besluta om att finansplanerna i svenska kronor räknat kan uppräknas i och med att euron enligt regeringens beslut kan räknas till 9 kronor. ESF-rådet ska in-teckna ytterligare ca 2,5 miljarder kr (inkl svensk medfinansiering inom insatsområde 1) inom ca 12 månader vilket kommer innebära ytterligare ca 7 500 projekt, som ska administreras och följas upp med granskning av runt 25 000 rekvisitioner. ESF-rådets bedömning är att myndigheten klarar att in-teckna de delar som avser arbetsmarknadspolitiska program och lokal utveckling. Däremot är det ett mycket omfattande beting avseende den del av finansplanen som avser kompetensutveckling av anställda.

Under hösten 2005 har en åtgärdsplan för upparbetande av programbudgeten i Mål 3 tagits fram (dnr 2005-00358). Åtgärdsplanen utgår från mobilisering och insatser för att korta processerna i genomförandet av Mål 3-programmet. Detta skall medverka till att hela finansplanen in-tecknas.

I Equalprogrammet finns en genomförandeplan som koordineras tidsmässigt på europeisk nivå. Under 2006 kommer en avgörande del av verksamheten att koncentreras på resultatspridning och påverkansaktiviteter från första utlysningens utvecklingspartnerskap via de nationella temagrupperna. Parallellt sker löpande utvecklingsarbete och resultatspridning i de 25 utvecklingspartnerskapen från Equals andra utlysning. Kvarstående del av finansplanen för Equal är också omfattande men under kontroll.

Såväl Artikel 4-kontroller som rekvisitionshantering kommer kräva omfattande personella insatser såväl 2007 som 2008.

### **Ytterligare faktorer att beakta vid en eventuell övergång ny huvudman**

ESF-rådet kommer under år 2006 att koncentrera förvaltningsresurserna till upparbetandet av finansplanerna. ESF-rådets förvaltningsområden ska bl a ompröva sina arbetsformer så att resurserna kan användas för att in-teckna finansplanen fullt ut samtidigt som den finansiella styrningen och uppföljningen måste säkerställas ytterligare.

Utöver det omfattande beting som ESF-rådet har framför sig finns det ett antal faktorer som måste beaktas om utredningsförslaget genomförs.

Det gäller säkerställande av:

- personal och kompetens
- formerna och rutinerna för ESF-rådets och AMS finansiella styrning och kontroll
- N+2
- underlag till slutredovisningen till Kommissionen
- stödmaterial till projektägare dvs föreskrifter etc
- it-stöd för handläggning och dokumentation
- lokaler för personalen

Om Sverige inte kan hantera de faktorer som redovisas nedan så riskerar Sverige att få återbetala redan rekviderade medel (ca 3,2 miljarder kronor) från EU kommissionen samt inte kunna ta hem återstående belopp (ca 4,3 miljarder kronor). Beloppen avser båda programmen.

### **Programperiodens avslut**

Totalt ska Sverige slutredovisa ca 15 miljarder kronor (inklusive nationell medfinansiering) mot EU Kommissionen. Vidare ska regeln N+2 uppnås även det sista verksamhetsåret. Under 2007 beräknas icke upparbetade medel att återföras från genomförda projekt. Nya beslut kommer att kunna tas för dessa medel under 2007.

EU Kommissionens krav på medlemsstaterna inför slutrapporter till Kommissionen är betydligt mer omfattande denna programperiod än förra perioden, se bilaga 1 *Tidsplan för avslutning bifogas*. AMS internrevision, som har ansvar för slutrapporterna ska lämna dessa rapporter 2009-03-31. Förvaltningsmyndigheten - ESF-rådet ska senast 2008-10-31 lämna sitt bidrag till slutrapporten till AMS Internrevision.

### **Arbets- och beslutsordning**

ESF-rådet har en arbetsordning och en beslutsordning som utgår från nu gällande myndighetsinstruktion och AMS har motsvarande utifrån sin instruktion. Ett samverkansdokument har arbetats fram av myndigheterna och det finns även gemensamma berednings- och redovisningsrutiner som tagits fram och beslutats i respektive organisation.

ESF-rådet har en av styrelsen beslutad föreskrift för socialfondsprojekt. Denna är publicerad i AMSFS. AMS styrelse har beslutat om utbetalningsmyndighetens föreskrifter.

Om en ny huvudman skulle ansvara för verksamheten efter utgången av verksamhetsåret 2006 måste arbetsordning, beslutsordning och anpassning av it-baserade handläggarssystem vara i drift den 1 januari 2007.

Både AMS och ESF-rådet har kvar stora beting för att nå EU:s krav på Artikel 4 kontroller i både Mål 3 och Equal.

### **Driftkontinuitet av IT-system**

ESF-rådet och AMS finns i helt olika IT-miljöer och underlag till den svenska slutrapporten finns i bl a ESF-rådets databas (VM 3) respektive AMS databaser (åtgärdssystemet, arbetssökanderegister, Häandel, databas för 5 % kontroller, ekonomisystemet, Internrevisionens dokumentationssystem, koppling till EU kommissionens it-baserade redovisningssystem).

En ny myndighet måste ha beredskap att omgående överta såväl ESF-rådets, AMS som NUTEKS databaser. Alla tre myndigheterna har olika system och olika databaser för att klara

sina respektive uppdrag. För att effektivisera administrationen av det stora antalet Mål 3-projekt har AMS och ESF-rådet genomfört anpassning av it-systemen för att underlätta överföring av data mellan myndigheterna elektroniskt. Denna möjlighet kan bli svår att behålla om en ny myndighet med annan it-miljö kommer in i bilden. Därmed skulle det bli aktuellt att återgå till manuella rutiner för administration av det stora antalet projekt.

Den nya myndighetens infrastruktur inkl arbetsordningar, beslutsordningar, upphandlingar, lokaler till alla regionala enheter, hemsida etc måste vara i drift vid övergångsdatum för att Sverige ska kunna hålla de slutdatum som Kommissionen fastställt.

### **Erfarenheter från övergången till innevarande programperiod**

Vid starten av innevarande programperiod ändrades också förvaltningsmyndigheten för socialfonden i Sverige. Kontinuiteten av driften i handläggarsstödet kunde då med stor ansträngning säkras beroende på att utbetalningsmyndigheten fungerade kvarstod hos AMS. Det IT-baserade handläggarsstödet för Mål 4, som EU:s programkontor (förvaltningsmyndighet för Mål 4, Employment och Adapt) hade, lyftes över till AMS etablerade IT-miljö. Dock fanns ett stort antal övergångsproblem. Systemet var betydligt enklare än det nuvarande, men trots detta förekom driftsstop i stort sett dagligen under det första året.

ESF-rådets handläggarsstöd har en komplicerad struktur. Utvecklingen har skett utifrån förändringar i programdokument och krav från revisorer. Detta innebär att det krävs en lång inkörningsperiod om ny personal ska förvalta handläggarsstödet. Dessutom kan det komma att krävas ytterligare anpassningar i handläggarsstödet utifrån att IT-miljön hos en ny myndighet kan ha en annorlunda struktur jämfört med den som ESF-rådet har idag.

Driftsstop i nuvarande handläggarsstöd skulle innebära stora produktionsbortfall och därmed en mycket stor risk för förvaltningsmyndigheten att inte klara sina beting.

Även en hemsida måste vara i funktion under 2007 och 2008. Detta för att ge stöd till projekten samt för spridnings- och påverkansaktiviteter.

### **ESF-rådets organisationsstruktur**

Utformningen av ESF-rådets organisation är bunden till myndighetsinstruktionen. Personalen är fördelad på 20 olika regionala enheter och två kontor för centrala enheten, se tabell 1 nedan. Den geografiska fördelningen av myndighetens regionala arbetsenheter framgår av bilaga 2.

<b>Lokalisering/placering</b>	<b>Antal medarbetare</b>
20 regionala ESF-kontor för Mål 3-beredning	132
Equalprogrammet – Stockholm (Liljeholmen)	12
HK Mål 3 – Stockholm (Liljeholmen)	7
HK-funktioner – Stockholm (Liljeholmen)	8
HK-funktioner – Falun (lokaliseringen enl regeringsuppdrag 2000)	9

*Tabell 1 – Lokalisering av ESF-rådets verksamheter*

I syfte att underlätta en övergång till annan huvudman skulle en successiv förändring av organisationsstrukturen kunna övervägas. Möjligheten att göra interna omorganisationer i form av att koncentrera personalen till vissa orter är emellertid ytterst begränsad beroende på regleringar i myndighetens instruktion. Citat instruktion:

*10 § Vid Svenska ESF-rådet finns ett centralt sekretariat som leds av generaldirektören.*

*11 § För handläggning på regional nivå av sådana ärenden som avser Europeiska socialfondens mål 3 för programperioden 2000-2006 samt mål 3 och 4 för programperioden 1995-1999 skall det inom ESF-rådet finnas regionala enheter i berörda län.*

Utifrån denna formulering kan ESF-rådet, om behov föreligger, endast rationalisera i Västra Götaland, där myndigheten i dag har fyra kontor. I övriga län finns ett kontor per län. Att Västra Götaland har fyra kontor hänger samman med att där finns fyra partnerskap. Organisationens av ESF-rådet framgår av bilaga 2.

### **Förvaltningsbudget 2006-2008**

ESF-rådet vill i detta sammanhang informera regeringen om att för verksamhetsåret 2006 disponeras anvisade förvaltningsmedel fullt ut för reguljär verksamhet. ESF-rådet bedömer att det saknas ett fullständigt underlag för att planera för en verksamhet i den omfattning som regeringen aviserat för 2007 i budgetpropositionen inför 2006. Företrädare för EU kommissionen och den svenska internrevisionen har under senare tid godkänt förvaltningsmyndighetens utvecklingsarbete med den finansiella kontrollen och styrningen. ESF-rådet bedömer att det är angeläget att slå vakt om den kvalitet och den kompetens som under senare år utvecklats i myndigheten.

Regeringen har i och för sig i Budgetpropositionen följt ESF-rådets bedömning att för förvaltning av nu känd programverksamhet kan ESF-rådets förvaltningsbudget reduceras med en tredjedel 2007 och till hälften 2008. ESF-rådets bedömning utgick från att nästa programperiods socialfondsverksamhet skulle vara känd under 2006 och att förvaltningsresurser för den nya verksamheten skulle prövas i budgetberedningen inför 2007. ESF-rådets bedömningsgrunder i budgetunderlaget har inte infallit och omfattningen av socialfondsverksamheten 2007-2013 är inte känd.

ESF-rådet bedömer således att det ännu inte finns formell grund för att inför år 2006 budgetera för att påbörja ett omställningsarbete som skulle leda till en reduktion av verksamhet och medarbetare i ESF-rådet år 2007. ESF-rådet bedömer det helt orimligt att budgetera för att kunna påbörja ett omställningsarbete under 2006 som syftar till att år 2007 vara nere i en personalstyrka och lokalbestånd motsvarande 2/3 av 2006 års nivå. Ovan framgår att ESF-rådets beting år 2006 är omfattande och kräver full personalstyrka. Rationaliseringar i form av sammanslagning av regionkontor är ytterst begränsade utifrån instruktionen. Även om en sammanslagning av kontoren i Västra Götaland är möjlig så skulle även en sådan sammanslagning innebära omställningskostnader år 2006.

ESF-rådet kan redan notera en ökad rörlighet bland personalen. Ersättningsrekryteringar måste därför göras under 2006. I första hand kommer ESF-rådet att ersättningsrekrytera vikarier. I andra hand avser myndigheten göra anställningar i enlighet med § 5 a i LAS. I förekommande fall kommer projektanställningar att ske. När dessa anställningsformer inte är tillgängliga måste ersättningsrekrytering kunna göras i form av tillsvidare anställningar.

### **Behov av omställningsanslag**

ESF-rådet utgår från att om regeringen överväger att inrätta en ny myndighet för sammanhållningspolitiken så ingår i dessa överväganden att föreslå riksdagen ett omställningsanslag inom vilken ram en verksamhetsövergång kan finansieras. Ett omställningsanslag måste utgå från förutsättningarna i Trygghetsavtalet och att ESF-rådets personal idag är lokaliserad till 21 olika orter samt personalens ålderssammansättning.

Det är också angeläget att regeringens ställningstaganden blir klart så snart som möjligt så att personalens framtid kan tydliggöras. ESF-rådet utgår från att all tillsvidareanställd personal erbjuds verksamhetsövergång, så att den kompetens som finns inom verksamhetsområdet kan tas till vara i så stor utsträckning som möjligt för att klara avslutsarbetet för socialfonden och medverka till att bygga upp en verksamhet för nästa programperiod.

Beslut i detta ärende har fattats av Svenska ESF-rådets styrelse den 9 december 2005. I beslutet deltog ledamöterna Anne-Marie Qvarfort, ordförande Jan Andersson, Mats Svegfors, Patrik Svensson Inger Efraimsson, Markus Lund samt personalföreträdarna Sven Janson och Mary-Anne Berglund, SACO. Övriga närvarande var Åsa Lind och Stina Bishop. Ärendet har handlagts av Magdalena Muotka.

Anne-Marie Qvarfort  
Generaldirektör

## Förvaltningsmyndighetens uppgifter i samband med avslut av programperiod

### *Utdrag ur Kommissionens riktlinjer:*

- Ta emot slutrekvisitioner från alla stödmottagare
- Fullfölj Artikel 4-kontroller
- Sammanställ slutlig utgiftsdeklaration och underställ utbetalande myndighet
- Säkerställa att utgiftsdeklaration stämmer överens med programmets redovisningssystem och att det finns en säkerställd revisionskedja till stödmottagaren både för EG-medel och nationella medel
- Verifiera i begäran om slutbetalning summan av EG-stöd som faktiskt betalats för varje åtgärd
- Förvissa sig om att alla iakttagelser och rekommendationer har fullföljts och att fel har behandlats på ett tillfredsställande sätt när det gäller
  - artikel 4-kontroller
  - artikel 10-kontroller
  - EU-kommissionens revisioner
  - Revisioner utförda av EU:s revisionsrätt

### *Utdrag ur tidtabell, AMS/ESF, betr Mål 3*

Projekt får bedrivas t o m	2007-12-31
Sista dag för stödmottagare att lämna rekvisition	2008-03-31
Sista dag för att granska rekvisition vid ESF-rådet	2008-05-15
Sista dag för utbetalning	2008-08-31
Sista dag för 5 %-kontroller	2008-10-31
Sista dag för ESF-rådets bidrag till slutrapporten	2008-10-31
(Sista dag för AMS redovisning till Kommissionen	2009-03-01)

## **Enligt Kommissionens beslut om SPD för Mål 3 är slutdatum för projektens stödberättigande utgifter 2008-12-31**

### *Utdrag ur tidtabell, AMS/ESF, betr Equal*

Projekt (UP) får bedrivas t o m	2007-12-31
Sista dag för stödmottagare att lämna rekvisition	2008-03-31
Sista dag för att granska rekvisition vid ESF-rådet	2008-05-15
Sista dag för utbetalning	2008-08-31

(För spridning/påverkan och NTG ligger sista dag 2-4 månader senare)

ESF-rådets slutrapport Equal	2008-11-30
(Sista dag för AMS redovisning till Kommissionen	2009-06-30)

## Svenska ESF-rådets organisation fr o m 2005-04-01

